

УДК 631.521

ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ТЕХНІКИ В УКРАЇНІ

Мілаєва І. І., ст. викладач

Таврійський державний агротехнологічний університет

Тел. (0619) 42-04-42

Анотація – стаття присвячена розвитку сільськогосподарської техніки в Україні.

Ключові слова – сільськогосподарська техніка, виробництво та реалізація техніки, торгові марки, конкуренція.

Постановка проблеми. Розв'язання проблем технічного оновлення аграрного сектору та підтримки сільськогосподарських машин у працездатному стані потребує перегляду підходів до формування повноцінного ринку техніки й технічних послуг.

Аналіз останніх досліджень. Розширення ринку сільськогосподарських машин та обладнання на Україні як вітчизняних, так і зарубіжних виробників ускладнює споживачеві можливість зробити правильний вибір техніки для свого господарства, так щоб вона якісно й економічно виконувала технологічний процес. На сьогодні проблемним також є впровадження сучасних технологій ефективного використання техніки та її комплексів у сільськогосподарське виробництво.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Аналіз ситуації із використанням сільськогосподарської техніки в Україні.

Основна частина. В Україні ринок техніки формують як вітчизняні заводи-виробники, так і зарубіжні фірми та їхні представники. Це сприяє великій різноманітності машин. Наприклад, тільки зернозбиральних комбайнів на полях України працює понад 20 марок виробництва різних фірм-виробників. Для забезпечення сільськогосподарських підприємств технікою вітчизняного виробництва та зменшення їхньої залежності від імпорту Кабінет Міністрів України ще 1992 року затвердив Національну програму виробництва технологічних комплексів машин і обладнання для сільського господарства, харчової та переробної промисловості. Вона містить 3594 найменувань машин, зокрема енергетичних і транспортних засобів – 450, а машин і обладнання для рослинництва –

1440. До виконання цих завдань залучено 700 підприємств і конструкторських організацій. За перші три роки розроблено та освоєно виробництво 340 найменувань нової техніки. На різних стадіях створення й підготовки виробництва — ще понад 1140 машин. Проте темпи створення й виробництва нової техніки майже втричі відстають від накреслених Програмою. Причина цього — недостатність фінансування, порушення кооперування з промисловими підприємствами країн СНД і потреба в структурній перебудові галузі.

Нині аграрії стоять перед вибором купувати якісну чи дешеву техніку. Одні купують використовувану західну техніку, інші — білоруську, а треті — найдешевшу вітчизняну. Жоден із шляхів поки що не може забезпечити достатнє оновлення тракторного парку країни. Парк техніки щороку скорочується на 5%, його спрацьованість перевищує 85%, кількість тракторів, які експлуатують понад 10 років, перевищує 77% наявних. Зрозуміло, що нинішні темпи оновлення парку зовсім не достатні для нормального функціонування сільгоспідприємств.

Єдина проблема, яку й досі не вирішено, — це оновлення застарілого машинно-тракторного парку, але вона лежить у площині фінансового забезпечення аграріїв. Нині ця тема особливо актуальна після скорочення бюджетного фінансування компенсації вартості вітчизняної техніки та призупинення компенсації відсоткових ставок за кредитами на її закупівлю. За останній період найбільших втрат зазнали традиційні українські виробники тракторів. У цілому за останні два роки український ринок тракторів ставий, змінюється лише його структура. На відміну від комбайнової техніки, потенціал вітчизняних тракторобудівних підприємств, хоча частково, але зберігся. Традиційно основним виробником техніки є ХТЗ. Харківський завод за останні п'ять років поступово збільшує виробництво техніки.

Інтенсивні процеси конкуренції у виробництві тракторів і зернозбиральних комбайнів призвело до утворення шести потужних транснаціональних виробників корпорацій. Це відомі у всьому світі фірми США «JohnDeere», «CNH», «AGCO», німецька «Claas», італійська «SDF» та «Agro», які об'єднують численні підприємства виробників техніки в різних країнах світу

Високий технічний рівень, якість і надійність зарубіжних машин доповнюються різноманітністю нових моделей із більшим ступенем уніфікації, які відповідають різним природним умовам і розмірам господарств.

Ринок імпортованих тракторів має не менш вражаючі показники. За результатами останніх маркетингових років, в Україну було

імпортовано близько 10.000 тракторів потужністю понад 80 к.с. на загальну суму близько \$330 млн. У вартісному вираженні лідерами серед торгових марок тракторів є: «МТЗ» (47,2% загального імпорту тракторів в Україну), «JohnDeere» (19,0%), «Case» (11,3 %) і «NewHolland» (6,5%). Імпорт тракторів «МТЗ» в основному ділиться між двома лідируючими постачальниками: «Техноторг-Дон» (24,7% загального імпорту тракторів в Україну) і «ТД МТЗ-Білорусь-Україна» (14,0%) (рис.1.)

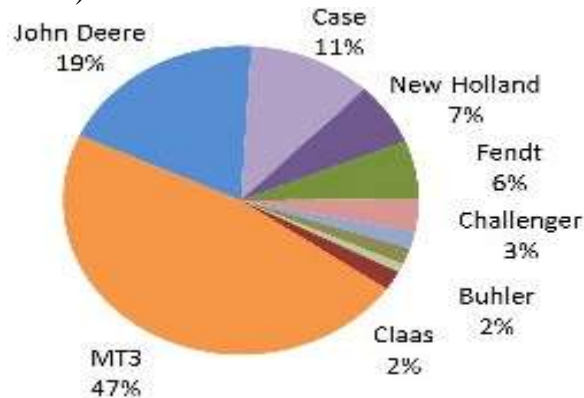

Рис. 1. Імпорт тракторів в Україну по торговим маркам за останні два років

За результатами останніх маркетингових років, в Україну було імпортовано понад 2700 зернозбиральних комбайнів на суму близько \$330 млн. У вартісному вираженні лідерами серед торгових марок стали: «Claas» (25,3% загального імпорту комбайнів в Україну), «JohnDeere» (17,4%) і «Палессе» (15,1%). У вартісному вираженні лідерами серед імпортерів комбайнів стали компанії «Техноторг-Дон» (16,2% загального імпорту комбайнів в Україну) і «Ростсільмаш» (7,4%). За ними слідує імпортери американських і європейських комбайнів: компанії «Райз» (6,5%), «Агротек» (5,2%) і «Новофарм» (4,6%) (рис. 2.)

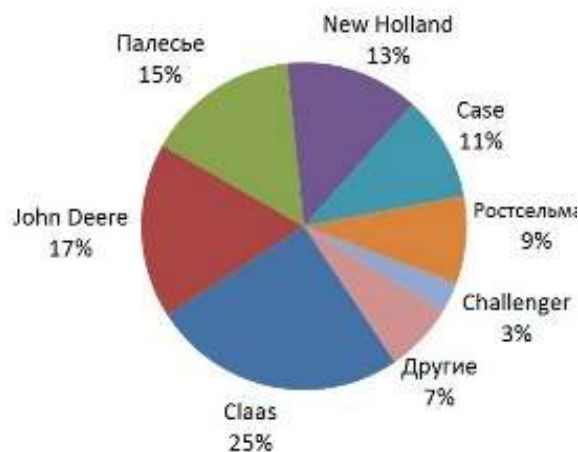

Рис. 2. Імпорт зернозбиральних комбайнів в Україну по торговим маркам

Висновок. Вітчизняні заводи-виробники, незважаючи на діючі державні програми розвитку вітчизняного машинобудування для АПК та чималі обсяги бюджетних асигнувань, спроможні задовольняти потреби аграрного сектору України нарівні 20%. Крім того, вітчизняна техніка поступається іноземній за рівнем технологічної досконалості, якістю, надійністю, продуктивністю. Якщо взяти до уваги те, що аграрії купують зарубіжну техніку, яка вже була у використанні, то вітчизняні аналоги не витримують і цінової конкуренції. Отже, впродовж останніх років в Україні прогресує стійка тенденція до зростання обсягів імпорту сільськогосподарської техніки, що є досить тривожним сигналом для вітчизняної галузі сільськогосподарського машинобудування та економіки країни в цілому. На сьогодні вітчизняне сільськогосподарське машинобудування потребує відповідного системного переоснащення та державної підтримки. Розв'язання проблеми матеріально-технічного забезпечення є пріоритетом виведення практично всіх галузей аграрного сектору України на якісно новий рівень функціонування сільськогосподарського виробництва.

Література:

1. *Денисенко П.* Ринок відновленої техніки та оцінка її вартості / *Денисенко П., Питулько В.* // Техніка АПК. - 2000. - №2. - С.4-5.
2. *Голубков Е. П* и др. Маркетинг: Выбор лучшего решения. – М.: Экономика, 1993.
3. *Михлик В.М.* Организация вторичного рынка сельскохозяйственной техники / *Михлик В.М., Орсик Л.С.* // Тракторы и сельскохозяйственные машины. - 1999. - №8. - С.6-8.
4. Формування ринкової системи матеріально-технічного забезпечення АПК України / [*Білоусько Я.К., Герун М.І., Денисенко П.А.* та ін.].- К.: ННЦ ІАЕ, 2005. – 86 с.
5. *Чекаль В.Н.* Назначение и функции дилерской службы / *В.Н.Чекаль* // Механизация и электрификация сельского хозяйства. - 2001. - №8. - С. 4-6.
6. *Кравчук В.І., Гусар В.Г., Івасюк В.В.* Науково-практичні аспекти формування інформаційного ресурсу в системі інженерно-технічного забезпечення АПК України //Техніка і технології АПК. – 2009. – №1. – С.34-37.
7. *Білоусько Я. К.* Тенденції розвитку вітчизняного сільськогосподарського машинобудування // Економіка АПК. – 2011. – № 4. – С. 84-90

**ТЕНДЕНЦИИ РАЗВИТИЯ СЕЛЬСКОХОЗЯЙСТВЕННОЙ
ТЕХНИКИ В УКРАИНЕ**

Милаева И.И.

Аннотация – статья посвящена развитию
сельскохозяйственной техники в Украине.

TRENDS IN AGRICULTURAL MACHINERY IN UKRAINE

I. Milaeva

Summary

**Article focuses on the development of agricultural machinery in
Ukraine.**